

YUSUF YAZICI

SIRA DIŞI BİLGİLER
&
HİKÂYELER

DESTEK YAYINLARI: 1133
GÜNCEL: 91

YUSUF YAZICI / SIRA DIŞI BİLGİLER & HİKÂYELER

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumahođlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Özlem Esmergül
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Temmuz 2019
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-616-5

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

YUSUF YAZICI

SIRA DIŞI BİLGİLER & HİKÂYELER

Bunları biliyor muydunuz?

Eksikliđi utandırmayan,
öğrenince Őaşırtan bilgiler ve hikâyeler!

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 7

**SIRA DIŞI
BİLGİLER / 9**

**SIRA DIŞI
HİKÂYELER / 111**

Afganistan'ın Erkek Kızları:
Baça Poő / 113

Münir Özkul'un Bilinmeyen
Hikâyesi / 115

Nâzım Hikmet ve Peyami
Safa'nın Kavgası / 117

Süper Kahraman Örumcek
Adam Nasıl Doğdu? / 123

Dyatlov Geçidi Vakası / 125

Biz Seni Gerçek Kadın
Sanmıştık Emel Aydan! / 128

İrlanda'daki
Ay Yıldızlı Takım! / 130

Amerikan Ordusu'nun
Acı Çikolatası / 131

“Sonsuza Kadar”
Lafı Yalan mıydı? / 132

Zippo Nasıl Doğdu? / 134

Kumarda Kazanılanlar
Nasıl Şirket Kurtardı? / 136

İstanbul'da Kurulan
400 Yıllık Şirket! / 138

Piyanoyla Yapılan
Düello: Beethoven
Steibelt'e Karşı / 140

Henrietta Lacks'ın Hücreleri
Nasıl Ölümsüzlüğün Şifresi
Oldu? / 142

Suçsuzluğunu İspatlayacak
Kimse Olmayınca
Avukat Oldu / 145

Dingo'nun Ahır / 147

Dünyanın En Kısa Savaşı:
Zanzibar / 148

Dünyanın En Gizemli Yazını:
Voynich Elyazmaları / 150

Bira Nasıl Kültür Hayatını
Başlattı? / 152

Kot Pantolonu Türkiye'ye
Kim Getirdi? / 154

Günah Keçisi Tabiri
Nereden Gelir? / 156

İstanbul'daki İlk Apartmanın
Hikâyesi / 157

Savaş Kazandıran
Beste: Şostakoviç'in
"7. Senfoni"si / 159

Gelibolu'da Hayatını
Kaybeden Fizikçi / 161

Türk Medyasında
"Asparagas" Kelimesi
Nasıl Ortaya Çıktı? / 163

Buzulların Altındaki
Nükleer Şehir / 164

Delilik Taşı / 165

Terminal Filminin Asıl
Kahramanı Kimdir? / 166

Türkiye'nin İlk Füjecisi
Kirkor Divarcı / 168

ÖNSÖZ

Bilgi güçtür.

Günlük yaşamımıza ucundan kıyısından bile olsa muhakkak değen, ancak üzerinde durup düşünmeye ne vakit bulabildiğimiz ne de gerek duyduğumuz bir dolu sıra dışı bilgiye ulaşmak adına bu kitapla iyi bir başlangıç yaptığınızı söyleyebilirim.

Keyifli ve bilgi dolu bir yaşam serüveni dilerim...

Yusuf Yazıcı
Kocaeli 2019

SIRA DIŞI BİLGİLER

Pentimento, İtalyanca “pişmanlık” anlamına gelen bir sözcükten türetilmiş resim sanatı terimidir. Ressamın fikrini değiştirip ya da yaptığı hatayı boyayla gizlemeye çalışmasını gösteren işaretleri ifade eder. Ressamın kusurlarını kapatmak için sürdüğü boyalar zamanla dökülür ve eski hali ortaya çıkar. İşte bu pentimentodur. Pentimentonun en ünlü örneklerinden biri Rembrandt’ın *Flora* portresindeki şapkanın kenarında yer alır. Bir resimdeki pentimentoların varlığı ya da yokluğu o resmin orijinalliği hakkında bilgi verir. Taklit resimlerde ise pentimentoya neredeyse hiç rastlanmaz.

• • •

İroni kelimesi Yunan tiyatrosunun temel tiplerinden biri olan, aptal ayağına yatan ve karşısındakini kışkırtan “eiron”dan gelir. Bu durumda eiron, kendini olduğundan daha kötü gösteren kişiliği temsil eder. İroninin varoluş nedeni öncelikle alay etmektir ama kaba bir eğlence şeklinde değildir. İroni, alay edilen konu, kişi ile ilgili ince ve işlevsel bir eleştiri de barındırır. Cicero’ya göre ironi “saklanma, üstünü gizleme” anlamına gelir. Sokratik ironi olarak tanımlanan bir yöntemi de ifade eden bu tavrı Sokrates sık sık uygulardı. Hiçbir şey bilmeyen bir adamı oynayan Sokrates sorular sorarak aslında karşısındakinin ne kadar bilgisiz olduğunu gösteren bu oyunu öğrencilerinin üzerinde de denerdi.

• • •

Neşet Ertaş'ın "Gönül Dağı" türküsündeki "dağ" kelimesi akıllara ilk gelen "yerkabuğundaki yükselti" anlamına gelen "dağ" değil, "iyileştirmek için vücudun hastalıklı bölümüne kızgın bir araçla yapılan yanık" anlamına gelen "dağ"dır.

• • •

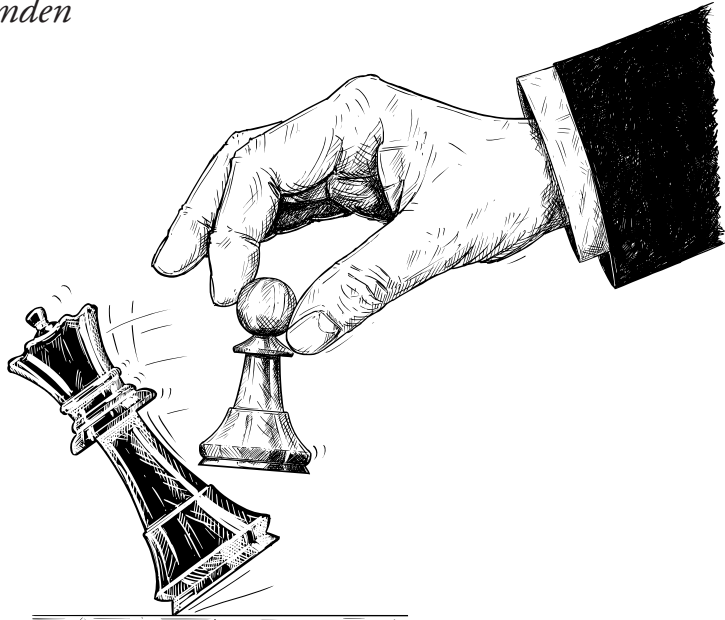
Hayvanların kötü hava yaklaştıkça aktiviteleri azalır, çünkü yuvalarından fazla uzaklaşmak istemezler. İnekler güzel günlerde uzaktaki çimenlerde dolaşır, ancak kötü hava geliyorsa çiftliğin daha yakınlarında kalırlar. Fırtına yaklaşıyorsa, kuşlar en yüksek dallara tünemezler. Yarasalar ses yansımaları ile yollarını bulurlar ve atmosfer koşullarına çok duyarlıdırlar, bu nedenle çok nemli veya belirsiz koşullarda yuvalarından daha az çıkarlar.

• • •

Rönesans'ın bilimsel devrimine büyük katkısı bulunan Galilei'nin 1737'de cesedi başka bir mezara taşınırken düşen parmakları, dişi ve omuru, dâhiden bir hatıra saklamak isteyenlerce çalınmıştır. Haziran 2010'da Galileo Galilei'nin başparmağı ve ortaparmağı, Floransa Bilim Tarihi Müzesi tarafından satın alınarak müzede sergilenmekte olan dişinin ve parmağının yanına yerleştirilmiştir.

• • •

*Günlük konuşma dilinde
inkâr edilemeyecek
stratejik zaferler için
kullanılan bir metafor
olan “şah mat” terimi,
Barnhart Etimoloji
Sözlüğü’ne göre, Farsça
“kral çaresiz” anlamına
gelen bir deyimden
türetilmiştir.*

Ortaçağda Avrupalılar bifazik denen uyku deneyimini geliştirmişlerdi. İlk uyku aralığı için günbatımında uyuyup gece yarısı uyanıyorlar ve 2-3 saat uyanık kalıyorlardı. Bu uyanık kaldıkları zaman aralığını dua etmek ya da okumak için kullanırlardı. Sonra tekrar uykuya dönüp gün doğana kadar sürecek olan ikinci uyku fazına yatarlardı.

• • •

Kâğıt kesişinin normal kesikten daha fazla acımasının sebebi ne olabilir? Parmaklarımızın ucunda oldukça yoğun miktarda nosireseptör adı verilen acı algılayıcı sinir ucu bulunur. Bir kâğıt kesîği, bu sinirlerin çok fazlasını aynı anda uyarabilecek kadar geniştir. İncecik kesik kanamaya neden olmadığı için, bu sinirlerin ucu, havaya temas edecek şekilde açıkta kalır. Yani acı algılayan reseptörler, sürekli dış ortamla etkileşim halinde kalır. Bu etkileşimden dolayı da beyne sürekli acı sinyalleri gönderilir. Böylece sıradan bir kesişin yol açtığı acıdan daha fazlasını duyarız.

• • •

Ünlü doğabilimci Charles Darwin'in pek fazla bilinmeyen ve ilk denebilecek bir katkısı da mobilya tasarımı tarihinedir. Darwin, 1840'ta İngiltere'de ailesine ait kır evinin salonundaki tahta koltuğun ayaklarına, yatak odasından söktüğü tekerlekli döküm somya ayaklarını monte ederek, ilk "hareketli ofis koltuğu"nu icat etmiştir.

• • •

Stendhal sendromu veya hiperkültüremi hızlı kalp atışı, baş dönmesi, baygınlık, şaşırma ve hatta halüsinasyona sebep olabilen bir psikosomatik rahatsızlıktır. Bu sendrom özellikle kişinin sanat eserlerinin ihtişamı ve güzelliği karşısında kendinden geçmesi halinde görülür. Bu hastalığa adını veren 19. yüzyılda yaşamış Fransız yazar Stendhal, 1817 yılında Floransa ziyareti sırasında Santa Croce Bazilikası'nda yer alan sanat eserlerini gördüğünde anlatılması güç bir duygu yoğunluğu hissettiğini yazmıştır. Daha sonra 1979'da İtalyan psikiyatr Graziella Magherini'nin Floransa'da bu sendromu yaşayan 100'den fazla ziyaretçiyi gözlemlemesi ve tasvir etmesinden sonra literatürde yerini almıştır.

• • •

Kilo aldığımızda ya da verdiğinizde yağ hücrelerinizin sayısı değişmez. Sadece büyüklükleri değişir.

• • •

Babililer MÖ 2000'li yıllarda bal şarabı dedikleri tatlı ve mayalandırılmış bir şarap üretirlerdi. Babililer bu şarabı resmi düğün içkisi olarak ilan etmişler, gelinin ailesinin düğünü takip eden ay boyunca damada bu şarabı sağlamasını şart koşmuşlardı. Bu ay zamanla “balayı” olarak adlandırıldı.

• • •

Endonezya'nın Güney Sulawesi Bölgesi'nde yaşayanların ölülerini mezarlarından kaldırıp gezdirdiklerini biliyor muydunuz? “Ma'ne-ne” olarak adlandırılan ritüele göre bölgede yaşayanlar, her üç yılda bir ölülerine olan saygılarını göstermek ve onları onurlandırmak için mezarları açıyor. Açılan mezarlardan çıkarılan ölülerin üzerlerindeki giysiler temizleniyor, gerekirse yenileri giydiriliyor. Ölümlelerinden sonra iyi korunan cesetler mezarlarından çıkarılıp, giysiler değiştirildikten sonra kasabada gezdiriliyor ve sonrasında tekrar mezarlarına konuyorlar.

• • •

Histeri, Yunanca “rahim” anlamına gelen bir sözcükten gelir. Freud öncesinde yalnızca kadınlara özgü bazı hastalıkları tanımlamak için kullanılan histeri, daha sonra bunaltımın bedensel bozukluklara neden olduğu durumları tanımlamak için kullanıldı.

• • •

Bayılmamızın sebebi parasempatik sinir sistemimizin tehlike geçtikten sonra kan basıncını birden düşürmesi ve beyne giden kan akışının kesilmesidir.

• • •